

Produsenter i prisområde NO1, NO2, NO5

Saksbeh./tlf.nr.: Erik Alexander
Jansson/23904021
Deres ref./Deres dato: /
Vår ref.: 2199356
Vår dato: 18.12.2015

Tiltak kommende vinter for bedret kontroll på volum av FCR-leveranse i Sør-Norge

Følgende notat sendes til produsenter i prisområde NO1, NO2 og NO5.

Primærreserver (FCR-N/D) i det norske kraftsystemet består av den samlede ytelsen fra anlegg som opererer med innstilt statikk i drift. Den samlede ytelsen er et resultat av de kjøp Statnett har foretatt i FCR-markedet for å sikre at nordiske forpliktelser oppfylles og av grunnleveransen. Kravet i FIKS2012 er at samtlige aggregat med merkeytelse > 10 MVA og reguleringsevne skal driftes med en maksimal statikk på 12 %. Grunnleveransen bidrar med en ekstra leveranse av FCR som er distribuert i kraftsystemet. Denne distribusjonen bidrar til økt robusthet ved utfall som gir separatdrift.

I perioder med stor kraftproduksjon blir norsk FCR leveranse vesentlig større enn kjøpet i FCR markedet, fordi den store mengden aggregater som produserer kraft alle bidrar med FCR. Tilsvarende økning gjør seg ikke gjeldende i Norden for øvrig, og det oppstår derfor en skjevfordeling av FCR leveransen.

Dette fører til større endringer i overføringen mellom Sør-Norge og Sverige når frekvensen varierer enn TRM¹ tar høyde for.

For å håndtere dette problemet iverksetter Statnett to forskjellige tiltak. Tiltakene skal gi **a)** kortsiktig nytte med redusert risiko for overskridelse av TRM på Hasle og **b)** erfaringer for å se hvordan kravet til grunnleveranse på lang sikt kan revurderes.

Som informert om i møte med aktører (Nydalen, 02.12.2015) så gjennomføres følgende tiltak for kommende vinter (4 Januar – 15 mars).

1. Mulig å søke om fritak fra krav om maks statikk

Produsenter i NO1, NO2 og NO5 kan søke om deltakelse i en pilot der fritak fra krav om maksimal statikkinnstilling på 12 % gis. Søknaden sendes per e-post til firmapost@statnett.no og har tittel "Søknad om deltakelse i pilot- fritak fra krav om maksimal statikkinnstilling på 12%", med adresserat DUS/Erik Alexander Jansson, innen 11. januar 2016.

Kriteriene for søknad er følgende:

- (i) Anlegg med innstillbar statikk > 12 %
- (ii) Anlegg skal ha fjernstyring av statikk

---

¹ Transition Reliability Margin, forskjell mellom overføringskapasitet og handlingskapasitet

- (iii) Det skal foreligge gyldig prøveprotokoll på turbinregulator med parametring og eventuelt separat funksjonalitet for separatdrift.
- (iv) Dersom det er tilrettelagt for overføring av statikkinnstilling via Elcom kan det være aktuelt å benytte mulighet for datautveksling.

- Søknaden er for deltakelse i pilot, ikke for direkte fritak fra vedtak.
- Deltakelse i pilot medfører ikke at aggregat blir ekskludert fra deltakelse i marked.
- Ved behov kan Statnett også i pilotperioden kreve statikkinnstilling på maks 12%.

I denne sammenheng kan det bli aktuelt at Statnett tester mulighet å drifte aggregat mot slagbegrensere i en kortere periode. Dette blir direkte avtalt med hver enkelt aktør.

2. Redusert innkjøp ved høy grunnleveranse

Dersom tiltak 1 ikke gir tilstrekkelig virkning så kommer redusert kapasitet bli kjøpt inn i uke/døgnmarked.

Det reduserte innkjøpet kommer til å gjelde prisområde NO1, NO2 og NO5 og vil variere i størrelse avhengig av den i forkant estimert totale grunnleveransen.

Det bør noteres at tiltakene over er kortsiktige løsninger for kommende vinter og skal ses som viktige erfaringer i videre arbeide med å se over kravene til grunnleveranse, og kravene/behovet til TRM. Dessuten skal dette også ses i sin helhet til sammen med pågående arbeide med reviderte krav til FCR i det nordiske FCP-prosjektet².

---

² <http://www.statnett.no/Kundeportal/Kundeinformasjon/Nordisk-prosjekt-for-frekvensforbedring/>